

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гумантарний університет
Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій**

**АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.**

Рівне – 2021

УДК: 373

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 27.05.2021 р.)

Редакційна колегія:

- Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;
- Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Дейнега Олександр Вікторович** – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна** – доктор економічних наук, професор, декан факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ;
- Лісова Світлана Валеріївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Поліщук Наталія Валодимирівна** – доктор філософських наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Дупак Надія Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Фещук Юрій Вікторович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Герасименко Олександр Анатолійович** – кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ.

Рецензент:

- Савченко Лариса Олексіївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ (Криворізький Національний університет);
- Шевців Зоя Михайлівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти (Рівненський державний гуманітарний університет).

Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів. Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (м. Рівне, 28 квітня 2021 року). Рівне: РВВ РДГУ, 2021. 140 с.

У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів”.

Розглядаються актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки фахівців профільної та вищої освіти, сфери обслуговування (Готельно-ресторанної справи), вимоги сучасної школи до якісної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій, можливості впровадження сучасних педагогічних технологій у систему підготовки компетентного фахівця вищого навчального закладу.

Збірник призначений для науковців, викладачів, магістрів, здобувачів вищої освіти, а також для широкого кола читачів.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.А.</i> Реалізація та зміст дисципліни «Основи техніки і технологій» для майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.	5
<i>Герасименко О.А., Коваль В.В.</i> Особливості використання методу наочності під час формування в учнів 7-8 класів вміння оздоблювати вироби різьбленням на уроках трудового навчання.	8
<i>Дупак Н.В.</i> Теоретико-методологічні засади професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи у контексті євроінтеграційних процесів.	14
<i>Жукова А.М.</i> Загальні концептуальні засади формування професійно-педагогічної компетентності у майбутніх педагогів.	19
<i>Кирильчук Ю.В.</i> Активізація навчально-пізнавальної діяльності особистості як необхідна умова підвищення якості підготовки майбутніх вчителів технологій.	25
<i>Кирильчук Ю.В., Лесковець А.М.</i> Теоретичні засади розвитку просторового мислення в учнів старших класів у процесі вивчення предмету «Технології» з використанням компетентнісно-орієнтованих технологій.	29
<i>Лісова С.В.</i> Особливості ефективної професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи в умовах вищого навчального закладу.	33
<i>Літвінчук С.Б.</i> Професійна підготовка майбутніх фахівців-аграріїв в контексті викликів сьогодення.	39
<i>Мойсеєць К.В.</i> Текстова вишивка як елемент кодування слів.	42
<i>Парфенюк О.В.</i> Аналіз графічної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО України та зарубіжжя.	49
<i>Поліщук Н.В., Гречко В.О.</i> Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання та фахівців сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа) при вивченні дисципліни «Основи проектування та моделювання».	54
<i>Поліщук Н.В., Крунич В.Р.</i> Основи дизайну у професійній діяльності педагога професійного навчання та фахівця сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа).	62
<i>Саванчук О.А.</i> використання сучасних прогресивних технологій у формуванні творчої компетентності майбутнього вчителя трудового навчання.	70
<i>Симонович Н.В., Варфоломєєв Д.І.</i> Змістова характеристика проектно-технологічної компетентності учнів старших класів та її розвиток у процесі трудового навчання.	75
<i>Симонович Н.В., Король О.В.</i> Формування підприємницької компетентності учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології».	80
<i>Сингаївський Д.В., Бохін Я.С.</i> Теоретичні основи розвитку графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості.	84

Улітіна К.А. Професійна підготовка фахівців у вищих закладах освіти в контексті Болонського процесу.	88
Фещук Ю.В., Боюка Ю.А. Графічна компетентність учнів старших класів та її розвиток на заняттях з предмету «Технології» з використанням SMART-технологій.	91
Фещук Ю.В., Герасименко О.А. Використання методу вправ у процесі вивчення профілю «Основи дизайну» в 10-х класах.	94
Фещук Ю.В., Качинська І.М. Теоретичні аспекти розвитку вмінь розробки структурованої документації в учнів старших класів на заняттях предмету «Технології».	99
Шурин О.І. Реалізація ІКТ у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій.	103
Яциур М.С. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в профорієнтаційній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	106
Яциур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності у майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	114
Яциур М.С., Кручик О.В. Професійна спрямованість учнів старших класів яка розвивається в процесі профільного навчання.	121
Яциур М.С., Максименко І.М. Професійні наміри старшокласників та їх розвиток у процесі профільного навчання.	128
Яремчук І.А. Формування професійних компетентностей сучасного вчителя трудового навчання.	133
Відомості про авторів.	137

підприємницької компетентності учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології» та експериментальної перевірки їх ефективності.

Список літератури:

1. Бібік Н.М. Компетентність і компетенції у результатах початкової освіти. Науковий часопис НПУ ім. Михайла Драгоманова. серія 17 (вип. 17). 2010.
2. Державний стандарт – запорука якісної освіти. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Освітня галузь «Технології»: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1393. Трудова підготовка в сучасній школі. 2012. № 2-3. С. 2-9.
3. Миронович Ю. Формування ключових життєвих компетентностей в аспекті ціннісних орієнтацій студентської молоді / Ю. Миронович, Л. Пашко. Львів: Вісник Львів ун-ту. Сер. пед. 2006. Вип. 21. Ч. 1. С. 42-47
4. Овчарук О.В. Інтеграція підприємницької компетентності до змісту навчальних програм середньої освіти: концептуальні підходи. Економіка в школах України: науково-методичний журнал. 2018 р. № 1 (158). С. 4-18.
5. Проценко О. Підприємницькі уміння як складник життєвої компетентності учнів професійно-технічних навчальних закладів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. Вип. 30 (83). С. 298-301.
6. Спенсер Л.М. Компетенции на работе. Модели максимальной эффективной работы. пер. с англ. Москва. 2005. 384 с
7. Український педагогічний словник / авт.-уклад. С.У. Гончаренко. Рівне. Волинські береги. 2011. 519 с.

УДК: [373.5.015.31:62]:76

Д.В. СИНГАЇВСЬКИЙ

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри професійної освіти,

трудового навчання та технологій,

Рівненський державний гуманітарний університет

Я.С. БОХІН

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 014.10. Середня освіта (Трудове навчання та технології),

Рівненський державний гуманітарний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ГУРТКОВИХ ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сьогодні перед педагогами стоїть завдання переходу до формування компетентних випускників школи, які б могли у своїй майбутній діяльності поєднувати

теоретичні знання і практичну підготовку з постійно зростаючими вимогами інформаційного суспільства. Важливою в цьому контексті є графічна підготовка особистості, яка має на меті сформувати технічно й технологічно грамотного старшокласника здатного до майбутньої трудової діяльності, а також до самоосвіти та самовдосконалення [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питання покращення графічної підготовки молоді у закладах освіти розкривають у своїх працях вчені А.П. Верхола, О.М. Джеджула, М.М. Козяр, Г.О. Райковська, В.К. Сидоренко, В.І. Чепок та інші.

Формування цілей статті (постановка проблеми). Вивчення наукових праць показало, що недостатньо розкритими є теоретико-методичні аспекти розвитку графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Компетентнісний підхід передбачає зміну цілей та очікуваних результатів освіти у вигляді компетенцій, які відображають різні рівні професійних завдань. Результат освіти, в контексті компетентнісного підходу, розглядається як уміння діяти, застосовувати набуті знання у проблемних ситуаціях професійної діяльності й характеризується поняттям “компетентність” [4].

Під графічною компетентністю особистості слід розуміти спеціально структурований набір графічних знань, умінь, навичок, що набуваються в процесі навчання; наявність просторової уяви, просторово і технічного мислення. На думку І.Голіяд, графічні компетентності набуті в процесі навчання сприяють: постійному удосконаленню знань, умінь та навичок; інтегрувати особистості в суспільстві та зберігати індивідуальність; володінню письмовим (знаковим) спілкуванням без бар'єрів; вільному розвитку в інформаційному суспільстві; вмінні здобувати, аналізувати й систематизувати інформацію; проектувати і корегувати свою діяльність; генерувати нові ідеї; бути конкурентоспроможним та мобільним на ринку праці [2].

Набуття графічних знань, умінь і навичок пов'язане з виконанням наступних умов: розвинена просторова уява; технічна ерудиція; знання правил оформлення конструкторської документації; спеціальна підготовка щодо використання комп'ютерної техніки та прикладного програмного забезпечення.

На розвиток графічної компетентності учнів старшої школи мають вплив гурткові заняття. Як наголошує О.В. Биковська: позашкільна освіта – є важливою ланкою у вихованні та розвитку дитини, вона доступна кожному і

забезпечує вільний творчий, інтелектуальний і духовний розвиток особистості, також при цьому відволікаючи молодь від негативних зовнішніх впливів [5].

У сучасних умовах розвитку позашкільної освіти особливої уваги набуває робота гуртків з технічної творчості, які працюють за науково-технічним напрямом. У процесі гурткової роботи педагог має змогу глибше пізнати особистість кожного вихованця, розкрити їх потенціал. Характерною ознакою цієї роботи є те, що вона не регламентується обов'язковими програмами, а це надає їй гнучкості і дозволяє краще враховувати прагнення кожного учня.

Гурткова робота в позашкільних навчальних закладах допомагає розв'язувати питання розвитку творчого потенціалу учнів. Основною метою роботи гуртків є розширення уявлень дітей про культурні традиції рідного краю; збереження та відродження народних звичаїв, обрядів; формування в школярів практичних умінь і навичок при виготовленні виробів декоративно-ужиткового призначення; набуття досвіду власної творчої діяльності, вміння реалізувати свій творчий потенціал.

До гуртків з технічної творчості декоративно-ужиткового профілю відносяться такі гуртки: виготовлення іграшок; виготовлення іграшок-сувенірів; виготовлення української народної іграшки; писанкарства; гончарства; аплікації із соломки; різьблення по дереву; бісероплетіння; гільйосування тощо [1].

Робота гуртків технічної творчості декоративно-ужиткового профілю є потужним засобом розвитку графічної компетентності учнів, оскільки впродовж занять вихованцям надається максимальна свобода для прояву творчої ініціативи. Організована керівником творча діяльність надихає гуртківця, заохочує до генерації оригінальних ідей, які відображаються через ескізи, технічні рисунки, креслення, схеми, таблиці тощо. Технічна творчість – це ефективний засіб виховання, цілеспрямований процес навчання і розвитку творчих здібностей учнів у результаті створення матеріальних технічних об'єктів з ознаками корисності і новизни [1].

У технічній творчій діяльності старшокласників робота частіше за все виконується за конструкторсько-технологічною документацією або власним задумом, де виникає необхідність у читанні графічних документів. Тому засвоєння прийомів читання графічних зображень – один з головних компонентів графічної підготовки учнів. Це означає, що необхідно навчити школярів уважно розглядати і порівнювати графічні зображення і реальні деталі або об'єкти, зіставляти різні зображення між собою і представляти об'ємний предмет за його плоским зображенням. При цьому важливо не лише навчити школярів читати графічні документи, а й сформуванати потребу використовувати їх в самостійній роботі.

Графічна компетентність в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості може бути визначена як наявність знань в області технічного креслення і ступінь володіння вміннями читання та виконання конструкторської та технологічної документації відповідно до норм і правил Єдиної системи конструкторської документації (ЕСКД) та позитивне ставлення до графічної документації.

Виконуючи графічні творчі завдання в гуртках, вихованці вчать: ставити конкретну мету, керуватися нею у своїх діях; добирати і використовувати відповідні прийоми роботи, знаходити відповідні технічні засоби, знаряддя, матеріали, дотримуватися правил безпечного користування ними; володіти практичними вміннями й навичками; орієнтуватися у правилах доцільної та безпечної поведінки; виявляти творчу ініціативу, вигадку, демонструючи гнучкість і оригінальність мислення.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, розвиток графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості дозволяє молоді вільно й правильно орієнтуватися в сучасному інформаційному суспільстві та адекватно реагувати на динаміку змін на конкурентному ринку праці. Здобуття графічних знань, умінь і навичок спрямоване на вдосконалення їхньої загальної особистої компетентності, сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню здатності адекватно реагувати на запити часу.

Перспективи подальших пошуків у зазначеному напрямку дослідження полягають у розробці методики розвитку графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості.

Список літератури:

1. Амелькін В.І. Технічна творчість учнів: підручник / В.І. Амелькін, В.М. Зайончик, В.К. Сидоренко, В.Є. Шмельов; за ред. В.А. Амелькіна. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 458 с.
2. Голяд І. Графічні знання і графічна компетентність у професійній освіті / І. Голяд // Молодь і ринок. 2012. № 6. С. 59-62.
3. Державний стандарт загальної середньої освіти [Електронний ресурс] / Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org> (дата звернення 22.03.2021).
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.
5. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи: монографія / О.В. Биковська. Київ: ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.

Наукове видання

АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.

Упорядники: Герасименко Олександр Анатолійович,
Дупак Надія Василівна,
Поліщук Наталія Володимирівна,
Симонович Наталія Василівна,
Фещук Юрій Вікторович

Друкується без редакційної правки

Відповідальний за випуск Лісова С.В.

Здано до набору 19.04.2021 р. Підписано до друку 26.05.2021 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 11,1.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету,
33028, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12